

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԻՏՈՒԹՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
Մ.ՔՈԹԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐԱՍԵՂԾԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ԵՎ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ

ՀՈԲԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ
(15-17 սեպտեմբերի)

ՆՎԻՐՎԱԾ ՀՀ ԳԱԱ Մ. ՔՈԹԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ
ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՀԻՄՆԱԴՐՄԱՆ
70-ԱՄՅԱԿԻՆ

ISCER-2025

ՀՀ ԳԱԱ ՏԻ
ԵՐԵՎԱՆ-2025

ՀՏԴ 338(082)
ԳՄԴ 65.050g43
S 778

Երաշխավորված է հրատարակության
ՀՀ ԳԱԱ Մ. Քոթանյանի անվան տնտեսագիտության
ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ

Խմբագրական խորհուրդ՝

ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, տ. գ. դ., պրոֆեսոր **Յուրի Սուվարյան** (Հայաստան)
տ. գ. թ., դոցենտ **Մերի Մանուչարյան** (Հայաստան)
տ. գ. դ., պրոֆեսոր **Ռոբերտ Սարինյան** (Հայաստան)
տ. գ. դ. **Դավիթ Հարությունյան** (Հայաստան)
տ. գ. դ., պրոֆեսոր **Սերգեյ Դոխովյան** (Ռուսաստան)
տ. գ. դ., պրոֆեսոր **Սերգեյ Քալենջյան** (Ռուսաստան)
տ. գ. դ., պրոֆեսոր **Սվետլանա Ռատներ** (Ռուսաստան)
տ. գ. թ., դոցենտ **Լիանա Խաչատրյան** (Հայաստան)
տ. գ. թ., դոցենտ **Բելլա Գաբրիելյան** (Հայաստան)
բ.գ.թ. **Վլադիմիր Գերասիմով** (Ռուսաստան)
տեխ.գ.թ. **Ստեփան Պապիկյան** (Հայաստան)
տ. գ. թ. **Գեղեցիկ Աֆունց** (Գերմանիա)
տ. գ. թ. **Վլադիմիր Ասրիյան** (Իսպանիա)
տ. գ. թ. **Եվգենյա Հակոբյան** (Հայաստան)
տ. գ. թ. **Շողեր Պողոսյան** (Հայաստան)

Ժողովածուի պատասխանատու խմբագիր՝

տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր
ՌՈՔԵՐՏ ՍԱՐԻՆՅԱՆ

S 778 Տնտեսության նորաստեղծական զարգացման և ռազմավարական կառավարման
հիմնահարցերը հոբելյանական միջազգային գիտաժողովի գիտական հոդվածների
ժողովածու – 2025) / Պատ. խմբագիր՝ Ռ. Ն. Սարինյան.- Եր.: ՀՀ ԳԱԱ Մ. Քոթանյանի
անվան տնտեսագիտության ինստիտուտ, 2025.- 365 էջ:

Ժողովածուն օգտակար կլինի տնտեսության տարբեր ոլորտների հիմնախնդիրների լուծման
գործում, քանի որ նրանում տեղ գտած հոդվածները բազմոլորտ են և ընդգրկում են գիտական երեք
ուղղություններ: Բոլոր հոդվածներն իրենց մեջ պարունակում են գիտական վերջնարդյունք, որոնք կարող
են օգնել օրենսդիր և գործադիր մարմիններին տնտեսության մեջ առկա հիմնախնդիրներին
համակարգային լուծում տալուն:

Ժողովածուն գիտական ուղեցուց է գիտությամբ հետաքրքրված անձանց՝ գիտաշխատողների,
հայցորդների, ինչպես նաև բուհերի դասախոսական անձնակազմի համար:

Ժողովածուում ներկայացված յուրաքանչյուր հոդվածի հեղինակին(ներին) է պատկանում դրա
բովանդակության գիտական պատասխանատվությունը:

ՀՏԴ 338(082)
ԳՄԴ 65.050g43

ISBN 978-9939-9312-5-8

DOI: 10.54503/978-9939-9312-5-8

© ՀՀ ԳԱԱ Մ. Քոթանյանի անվան տնտեսագիտության ինստիտուտ, 2025

ՀՀ ԳԱԱ Մ. Քոթանյանի անվան տնտեսագիտության ինստիտուտ

0015, ք. Երևան, Սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի 15

Հեռ.՝ (+374 10) 58-19-71

e-mail: nas_ie@sci.am

НАЦИОНАЛЬНАЯ АКАДЕМИЯ НАУК РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
ИНСТИТУТ ЭКОНОМИКИ ИМЕНИ М. КОТАНЯНА

ВОПРОСЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКОГО
УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИКИ

СБОРНИК НАУЧНЫХ СТАТЕЙ ЮБИЛЕЙНОЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
(15-17 сентября 2025)

ПОСВЯЩЕННАЯ 70-ЛЕТИЮ ОСНОВАНИЯ ИНСТИТУТА
ЭКОНОМИКИ ИМЕНИ М. КОТАНЯНА НАН РА

ISCER-2025

НАН РА ИЭ
ЕРЕВАН-2025

Рекомендовано к изданию решением
ученого совета Института экономики
им. М. Котаняна НАН РА

Редакционный совет

Академик НАН РА, д.э.н., профессор **Юрий Суварян** (Армения)
к. э. н., доцент **Мери Манучарян** (Армения)
д. э. н., профессор **Роберт Саринян** (Армения)
д. э. н. **Давид Арутюнян** (Армения)
д. э. н., профессор **Сергей Дохолян** (Россия)
д. э. н., профессор **Сергей Календжян** (Россия)
д.э.н., профессор **Светлана Ратнер** (Россия)
к. э. н., доцент **Лиана Хачатрян** (Армения)
к. э. н., доцент **Белла Габриелян** (Армения)
к.ф.н. **Владимир Герасимов** (Россия)
к. т. н. **Степан Папикиан** (Армения)
к. э. н. **Гегецик Афуңц** (Германия)
к. э. н. **Владимир Асриян** (Испания)
к. э. н. **Евгения Акопян** (Армения)
к. э. н. **Шогер Погосян** (Армения)

Ответственный редактор сборника:

доктор экономических наук, профессор
РОБЕРТ САРИНЯН

Вопросы инновационного развития и стратегического управления экономики
(сборник научных статей -2025) / Отв. редактор Р.Н.Саринян. Институт экономики им.
М. Котаняна НАН РА. Ер., 2025, 365с.

Сборник полезен для решения проблем в различных областях экономики, так как публикуемые в сборнике статьи являются многоотраслевыми и включают в себя три научных направления. Все статьи содержат в себе научные новшества, которые могут помочь законодательным и исполнительным органам власти системно решать проблемы, возникшие в экономике.

Сборник является научным справочником для лиц, интересующихся наукой: научных сотрудников, соискателей, аспирантов, а также профессорско-преподавательского состава ВУЗ-ов.

Научная ответственность за содержание каждой статьи представленной в сборнике несет автор(ы).

ISBN 978-9939-9312-5-8

Институт экономики имени М. Котаняна НАН РА

Республика Армения,

0015, Ереван, ул. Св. Григора Лусаворича 15

Тел. (+3741) 58-19-71, e-mail: nas_ie@sci.am

© Институт экономики имени М. Котаняна НАН РА, 2025

NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES REPUBLIC OF ARMENIA
INSTITUTE OF ECONOMICS AFTER M. KOTANYAN

ISSUES OF INNOVATIVE DEVELOPMENT AND STRATEGIC
MANAGEMENT OF THE ECONOMY

SCIENTIFIC JOURNAL OF ARTICLES OF
JUBILEE INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
(September 15-17, 2025)

DEDICATED TO THE 70TH ANNIVERSARY OF THE FOUNDATION
OF THE INSTITUTE OF ECONOMICS AFTER M. KOTANYAN NAS RA

ISCER-2025

INSTITUTE OF ECONOMICS OF THE NAS RA
YEREVAN 2025

Approved for publication by the decision of the
Scientific Council of Institute of Economics after M. Kotanyan
National Academy of Sciences of the Republic of Armenia

Editorial Board:

Academician of NAS RA, D. Sc. (Economics), Professor **Yuri Suvaryan** (Armenia)
Ph.D. (Economics), Associate Professor **Meri Manucharyan** (Armenia)
D. Sc. (Economics), Professor **Robert Sarinyan** (Armenia)
D. Sc. (Economics) **Davit Harutyunyan** (Armenia)
D. Sc. (Economics), Professor **Sergey Dokholyan** (Russia)
D. Sc. (Economics), Professor **Sergey Kalendzhyan** (Russia)
D. Sc. (Economics), Professor **Svetlana Ratner** (Russia)
Ph.D. (Economics), Associate Professor **Bella Gabrielyan** (Armenia)
PhD in Philology **Vladimir Gerasimov** (Russia)
Ph.D. (Technical Sciences) **Stepan Papikyan** (Armenia)
Ph.D. (Economics) **Geghetsik Afunts** (Germany)
Ph.D. (Economics) **Vladimir Asriyan** (Spain)
Ph.D. (Economics) **Yevgenya Hakobyan** (Armenia)
Ph.D. (Economics) **Shogher Poghosyan** (Armenia)

Responsible editor: *D. Sc. (Economics)*, Professor
ROBERT SARINYAN

The Contemporary Issues of Socio-Economic Development in the Republic of Armenia, (Scientific journal of articles, 2025, №1) / Responsible Editor: Robert N. Sarinyan, Institute of Economics after M. Kotanyan of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia. Yerevan, 2025, 365p.

The journal can be useful for solving problems in various areas of the economy, since the articles published in the journal are multi-sectoral and include 3 scientific directions. All the articles contain scientific novelties that can help to legislative and executive authorities to systematically solve the problems that have arisen in the economy.

The journal is a scientific guide for people interested in science: researchers, applicants, postgraduates, as well as the teaching staff of universities.

The scientific responsibility for the content of each article presented in the collection lies with its respective author(s).

Institute of Economics after M. Kotanyan of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia

15 Surb Grigor Lusavorich Street
Yerevan 0015, Republic of Armenia
Tel. (+374 10) 58-19-71
E-mail: nas_ie@sci.am

© Institute of Economics after M. Kotanyan of the NAS RA, 2025

ՏՆՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ՆՈՐԱՍԵՂԾԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ԵՎ ՌԱԶՄԱՎԱՐԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԻՄՆԱՀԱՐՑԵՐԸ
ՀՈԲԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ
ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈՂՎԱԾՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ

ВОПРОСЫ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ И СТРАТЕГИЧЕСКОГО
УПРАВЛЕНИЯ ЭКОНОМИКИ
СБОРНИК НАУЧНЫХ СТАТЕЙ ЮБИЛЕЙНОЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

ISSUES OF INNOVATIVE DEVELOPMENT AND STRATEGIC MANAGEMENT
OF THE ECONOMY SCIENTIFIC JOURNAL OF ARTICLES OF
JUBILEE INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

Տպագրությունը՝ օֆսեթ: Չափսը՝ 70×100 ^{1/16}:
22,8 տպ. մամուլ: Տպաքանակը՝ 100 օրինակ:

Печать: офсетная. Формат: 70×100 ^{1/16}.
Печ. л. 22,8 Тираж 100 экз.

Printing: Offset. Size: 70×100 ^{1/16}.
Conventional Offset Press: 22,8 printing units. Number of copies printed: 100.